

Hesselager d. 10.12.2023

Til de Ansvarlige for Stiprojektet, Grønne stier – grønne områder

5874 Hesselager

Indsigelse vedrørende Stiprojekt langs Stokkebækken, 5874 Hesselager

Som berørte lodsejere ved Stokkebækken fra Vormark til Møllevej, fremsætter vi hermed en formel indsigelse mod det foreslåede stiprojekt, der berører vores fredede arealer.

Begrundelse for Indsigelsen:

1. **Beskyttelse af Særligt Følsomme Naturarealer:** Vores arealer, Møllegårdens og Aagaardens, er klassificeret under §3 og omfatter både engarealer og fredskov langs Stokkebækken. Disse områder tjener som levesteder for en række dyrearter og er kritiske for opretholdelsen af den lokale biodiversitet.
2. **Stress på Dyrelivet:** Gennem vores langsigtede overvågning med vildtkameraer har vi observeret en rig forekomst af rå- og dåvildt samt en fast bestand af egern, isfugle, vandstære, grønspætter, hejrer og rød glente. Desuden er området hyppigt besøgt af fiskeørne. Etableringen af en sti vil uundgåeligt føre til øget menneskelig tilstedeværelse og støj, hvilket kan skabe signifikant stress for disse arter, især under ynglesæsonen.
3. **Miljømæssige Konsekvenser og Arealets Begrænsede Bredde:** Engarealerne er ekstremt smalle, med en gennemsnitsbredde på under 50 meter og en samlet længde på 1100 meter. Anlæggelsen af en sti inden for sådan et smalt område vil

uden tvivl medføre betydelige miljømæssige konsekvenser, herunder øget risiko for erosion og forstyrrelse af plantelivet.

4. **Udfordringer ved Adfærdsregulering:** Det bliver en udfordring at håndhæve passende adfærd blandt brugere af stien, særligt med hensyn til at holde hunde i snor og undgå forstyrrelser af dyrelivet. Dette er bekymrende og stiller potentielt dyrearterne i området over for yderligere trusler.

5. **Inklusion i Planlægningsprocessen:** Som direkte berørte lodsejere er vi dybt bekymrede over, at vi ikke er blevet inkluderet i planlægningsprocessen for dette projekt. Det er essentielt, at alle berørte parter har en stemme i sådanne beslutninger.

Foreslåede handlinger, hvis projektet forsættes:

- **Krav om Etablering af Beskyttelsesforanstaltninger:** Skulle projektet blive godkendt, forlanger vi, at der afsættes midler til opførelse af et hegn, der effektivt kan beskytte områdets fauna mod forstyrrelser fra mennesker, hunde, cykler og knallerter.

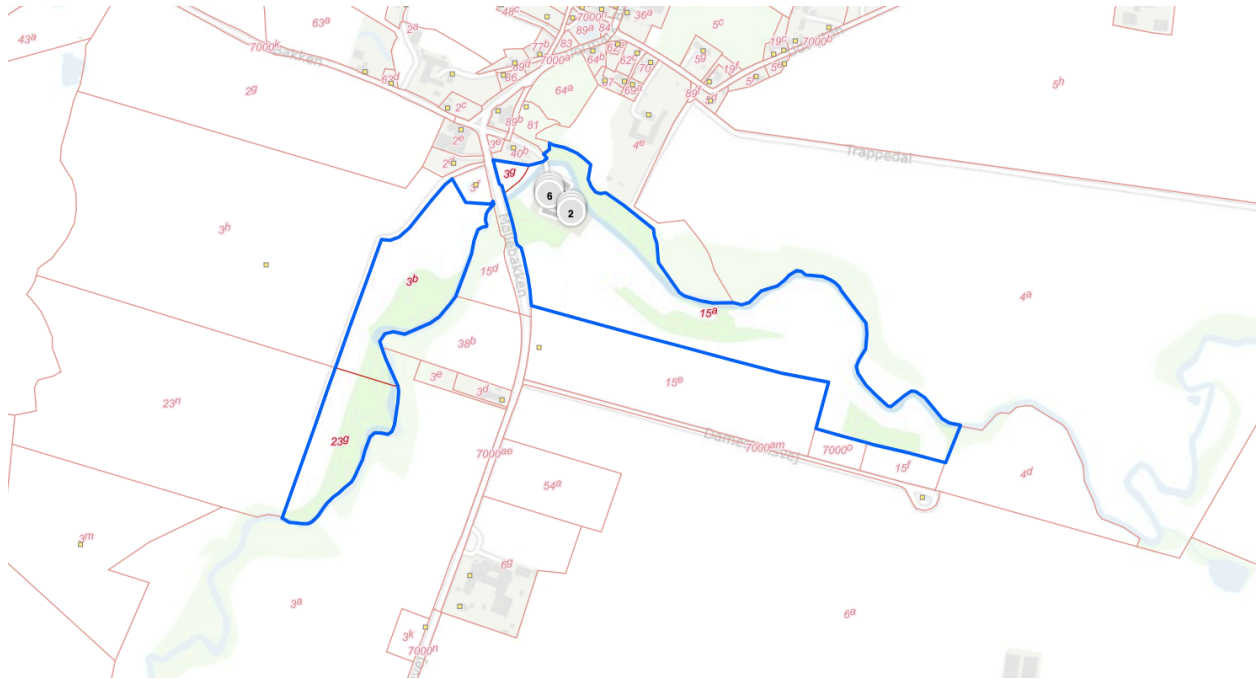
- **Udarbejdelse af en Miljøvurdering:** Vi anmoder om, at der udarbejdes en detaljeret miljøvurdering for at forstå og afbøde de potentielle konsekvenser af stiprojektet på det lokale dyreliv og økosystem.

Vi håber på, at vores bekymringer bliver taget alvorligt, og at der vil blive gjort en indsats for at sikre, at både miljøets og den lokale befolknings interesser varetages i dette projekt.

Med venlig hilsen

René og Louise Vogn, Møllegården

Bjarne og Annette Aaby; Aagaarden

Indsigelse mod stiprojekt

Vormark 24. Januar 2024

Louise & René Vogn
Vormark Møllegaard
Møllebakken 3
5874 Hesselager

Til: Plan og lokalsamfundsudvalget, Svendborg Kommune

Tillæg til indsigelse pr. 10.12.23 - Stiprojekt langs Stokkebækken, 5874 Hesselager

For at danne fyldestgørende grundlag for beslutningen om stiprojekt langs Stokkebækken i Hesselager/Vormark, fremsender vi hermed flere detaljerede punkter.

Biodiversitet:

- Som ejer af en landbrugsbedrift, med arealer udelukkende bestående af Eng/Overdrev/skov beliggende i §3 område, så ligger det os på sinde i tråd med Svendborg Kommunes politik at værne om biodiversiteten, som i disse år er udfordret.
- Arealet 15a bliver afgræsset med kvæg året rundt, som bidrager til en naturlig tilkomst af vegetation og urter. Aftalen med hegning og afgræsning er kommet i stand mellem Biolog Dorit Fruergaard, Svendborg Kommune og os.

Det afgræssende areal bliver nu pga. kvægets tilstedeværelse og hegning ikke benyttet af vildt, som desværre er en negativ sidegevinst af denne form for hensyntagen til floraen.

- Arealet 23g & 3b har været et uforstyrret naturområde, hvor vildtet hidtil har haft de bedste forudsætninger for en uforstyrret yngleperiode. En nyanlagt sti i skel til dette areal med øget trafik vil stresser vildtet, som derved ikke vil have mulighed for at yngle på vores arealer.

I vores optik vil det medføre en underminering af kommunes egne strategier for at øge biodiversiteten.

- Svendborg Sportsfiskerforening og Vandpleje Fyn samarbejder vi med om at Elfiske Stokkebækken én gang årligt, for at fremme bestanden af havørreder langs kysterne.

- Alle disse tiltag er ikke økonomisk givende for os - tværtimod.

Men vi ønsker det bedste for naturen.

Derfor disse indsigelser mod et stiforløb gennem et uforstyrret natur habitat.

Planlægningsprocessen:

- Som berørt lodsejer, havde vi forventningen om at blive inddraget i processen, da stiforløb befinder sig i skel til matrikel 23g & 3b.

Trods forsøg på at komme i dialog med arbejdsgruppen og fremlægge vores synspunkter på et fællesmøde, så er det endnu ikke lykkedes.

Det modstrider i den grad Friluftsrådets anbefalinger i forbindelse med stiprojekter.

Uddrag fra Friluftsrådets Stier - Inspiration til planlægning og forvaltning:

Dialog med lodsejere

Ved planlægning af rekreative stier i det åbne land skal der ofte indgås aftaler med private lodsejere. Ved etablering af nye stier er projektet ofte afhængigt af velvillig indstilling fra lodsejerne, da det ellers kan blive nødvendigt at vælge om- veje ad allerede offentligt tilgængelige veje eller markveje på nogle strækninger. Ved etablering af stier på private arealer er det således vigtigt at opnå en god dialog med lodsejerne tidligt i projektet – inden der tegnes streger på kortet og projektet sendes ud i offentligheden. Én eller flere lodsejere kan hurtigt bremse et godt stiprojekt, hvis de føler sig forbigået eller føler, at de får noget presset ned over hovedet.

Den første kontakt til lodsejerne skal gerne være en positiv oplevelse. Det er derfor vigtigt, at lodsejerne ikke hører om projektet ad omveje, for eksempel gennem lokalaviser eller personer, som ikke er involveret i projektet. En tidlig kontakt til lodsejerne er en fordel, og generelt bør kontakten foretages som en personlig face-to-face samtale hjemme hos lodsejerne. Besøg på lodsejernes "hjemmebaner" er ofte den bedste måde til at få en god og positiv snak. I forbindelse med besøget er det vigtigt, at lodsejerne ikke oplever det som et "kontrolbesøg" eller et krav om, at der skal stilles jord til rådighed for projektet.

Det kan også give anledning til misforståelser, hvis kontakten foretages af kommunens embedsmænd alene. Det er derfor en god ide at medbringe en person, som lodsejerne har tiltro til – for eksempel en landbrugskonsulent eller en lodsejer, som selv har positiv erfaring med at lægge jord til stier. Det kan også være nøglepersoner i det lokale miljø, som er gode til at tale for det givne stiforløb, og som kan give lodsejerne et positivt syn på stiprojektet. Sådanne ambassadører har ofte et personligt forhold til lodsejerne, hvilket fremmer processen.

Kilde: https://friluftsradet.dk/files/media/document/stihaandbog_web.pdf

- Hele byfornyelsesprogrammet er tildelt Hesselager By, som det blev forklaret på kick-off møde d. 21.01.23 - Her blev udarbejdet forslag om stier i Hesselager By. Berørte lodsejere til disse forslag, blev indkaldt til møde om disse mulige stiforløb.

Grundet vores beliggenhed i Vormark, og manglende invitation til planlægningsmøder, så vi os ikke nødsaget til at foretage os yderligere. Derfor var det med stor undren at nærlæse et referat pr. 10 maj, at stien nu havde forløb gennem Nyborg Kommune og udenfor Hesselager By til Vormark, samt ikke mindst at være uvidende trods vores naboejendom til stiforløb.

Privat fællesvej

- Planlagt stiforløb vil betræde tinglyst privat fællesvej jf. vedhæftet matrikelkort. Som vejberettiget finder vi det problematisk at grundejer, uden vores accept har tilladt brug af denne til stiforløb.

Jf. Bekendtgørelsen af lov om private fællesveje - Afsnit II Kapitel 6 & 7 - Vedligeholdelse §13-24 fremgår det at vedligeholdelse og renholdelse, er de vejberettigede ansvarlige for. Derfor vil kommunalbestyrelsen kunne pålægge os udgifter til vedligehold af gangsti, som vi ikke ønsker, og har gjort indsigelse imod.

Tidligere godkendelse af p-plads ved Damestenen.

- I forbindelse med den nu etablerede p-plads ved Damestenen, var vi som naboejendom i høring om dennes beliggenhed både ift. Åbeskyttelseslinje og afstand til vores matrikel.

Her valgte vi trods overvejelser ikke at indvende mod planerne, da vi gerne ville bevare den gode relation til "naboen"

Efterfølgende er vores bekymringer ifm. p-plads som nabo, desværre blevet til virkelighed. Øgede affaldsmængder og færdsel på hegnet areal er desværre fulgt med.

Tovholder og primusmotor på etablering af p-pladsen var tidligere byrådspolitiker Lone Juul Stærmose.

Selv samme person er deltagende i arbejdsgruppen på stiforløbet. Vi har desværre den opfattelse, at projekternes gennemførelse har større betydning for vedkommende, end involveringen af de berørte parter.

Erstatning

- Skulle stien blive anlagt i sit nuværende forløb, forbeholder vi os ret til at rejse et erstatningsmæssigt krav som beskrevet i Annette og Bjarne Aaby's indsigelse.

Vi ser frem til et fortsat samarbejde med kommunen om vores fælles natur.

Med venlig hilsen

Louise & René Vogn

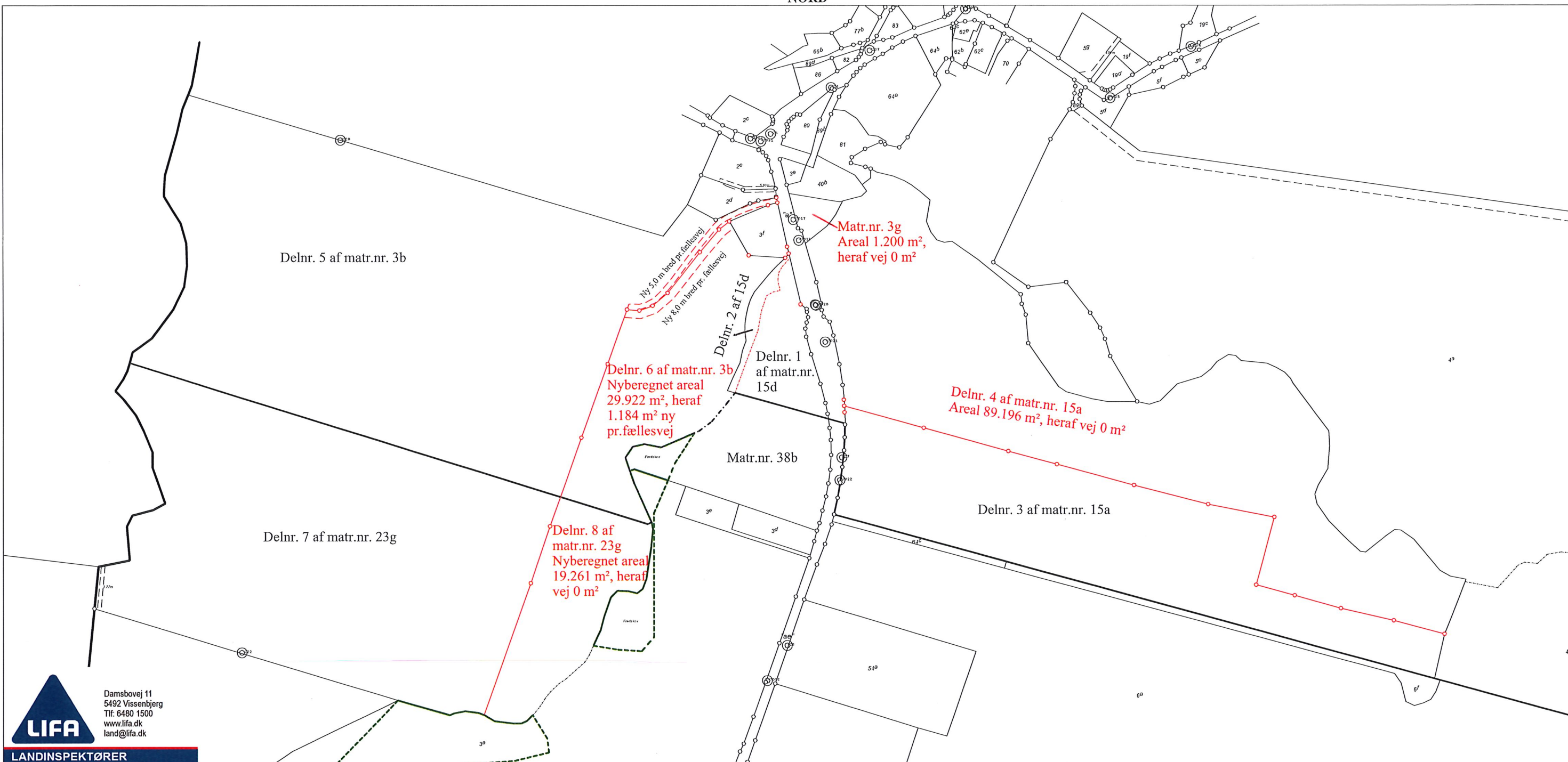
Møllebakken 3

5874 Hesselager

Tlf: 40160643

Mail rv@comnwood.dk

NORD

LIFA
 Damsbovej 11
 5492 Vissenbjerg
 Tlf: 6480 1500
 www.lifa.dk
 land@lifa.dk

LANDINSPEKTØRER

Kortet er ajour indtil: 22-08-2019

— Eksisterende skel	— Ny skel	— Skel der slettes	⊙ Fikspunkt
- - - Ny privat fællesvej optages	○ Skelpunkt indmålt til fikspunkt	— Vej der slettes	
- - - Strandbeskyttelseslinier	- - - Klitfredningslinier	— Fredskovlinie der følger skel	
- - - Fredskovlinie der ikke følger skel		- - - Eksisterende privat fællesvej	

Tinglysningsrids

Matr.nr.: 15a m.fl.
Ejerlav: Vormark By, Hesselager
 Ejerlavskode: 420556
 Kommune: Svendborg Kommune
 479
 Amt: Region Syddanmark
 Målforskel: 1:4000
 Landinspektør j.nr.: 20195271

Udfærdiget i forbindelse med tinglysning.

Jørgen A. Andersen
 Landinspektør
 Dato: 20.02.2020

Hesselager d. 23. januar 2024

Til: Plan- og Lokalsamfundsudvalget, Svendborg kommune

Opfølgende Indsigelse mod Stiprojekt langs Stokkebækken, 5874 Hesselager.

Som berørte lodsejere og oprindelige indsigere mod det foreslåede stiprojekt langs Stokkebækken, ønsker vi at fremlægge en yderligere og mere detaljeret indsigelse, der forhåbentligt understreger vores tiltagende bekymringer og adresserer planlægningsudvalgets seneste svar.

1. Yderligere Research og Ekspertudsagn:

Vores bekymringer er yderligere bekræftet af undersøgelser og rapporter af nyere dato fra anerkendte kilder såsom Miljøstyrelsen, Københavns Universitet og Danmarks Naturfredningsforening. Disse kilder påpeger enstemmigt, at øget menneskelig adgang til sårbare habitater kan have alvorlige negative konsekvenser for biodiversiteten, især i områder som vores, der er klassificeret under §3.

2. Svendborg Kommunes Biodiversitetsstrategi:

Vi anerkender og værdsætter Svendborg Kommunes indsats for at styrke biodiversiteten. Det er imidlertid afgørende, at kommunens egne strategier og tiltag ikke undermineres af nye projekter, der potentielt kan skade de selsomme værdier, de søger at beskytte.

3. Manglende Underbygning af Beslutningen om Miljøvurdering:

Det er dybt bekymrende, at planlægningsudvalget har besluttet ikke at gennemføre en egentlig miljøvurdering, begrundet i, at projektet ikke anses for at udgøre en væsentlig påvirkning af omgivelserne. Denne antagelse står i direkte modstrid med de observerede og dokumenterede fakta om tilstedeværelsen af sjældne og følsomme arter i området.

4. Specifikke Bekymringer og Forslag:

- Beskyttelsesstatus og Lovgivning: Vi understreger behovet for at overholde alle gældende miljøbeskyttelseslove, især i forhold til §3 arealer.
- Miljømæssige Konsekvensvurderinger: Vi insisterer på en detaljeret VVM for at forstå de fulde effekter af stiprojektet på biodiversiteten og det naturlige miljø.
- Alternative Ruter eller Løsninger: Vi opfordrer til overvejelse af alternative ruter, der mindsker indvirkningen på følsomme områder (se nedenfor).
- Inklusion af Lokale Interessenter: Det er afgørende, at alle berørte parter inddrages i planlægningsprocessen.

5. Alternative Ruter og Løsninger:

- Forbedring af Eksisterende Stisystemer: Der findes allerede en smuk sti langs Stokkebæk Å, som starter i svinget på Møllevej og ender ved Åvænget. Denne er ikke vedligeholdt gennem længere tid, og er i sommerperioden ikke farbar, da den vokser til. Vi foreslår derfor at fokusere på at genoprette og vedligeholde dette eksisterende stisystem frem for at opstarte et nyt projekt og anlægge nye stier gennem uberørt og følsom natur,
- Udnyttelse af Mindre Følsomme Områder: Området omkring Damestønen, hvor der allerede er foretaget betydelige investeringer, kunne med fordel udvikles yderligere med stier langs mindre følsomme naturarealer. Dette ville understøtte det allerede delvist

rekreative område, styrke det uudnyttede turistpotentiale i dette område, og aflede trafik fra mere sårbare områder.

- Guidede ture i stedet for permanent sti: Vi er åbne for at øge adgangen til naturen omkring Stokkebæk Å gennem guidede ture 1-2 gange årligt og udenfor ynglesæsonen for de dyrearter, der er mest påvirket. Dette vil give offentligheden mulighed for at opleve områdets skønhed under kontrollerede og mindre forstyrrende forhold.

6. Konklusion og Opfordring til Handling:

Vi forstår behovet for og værdien af rekreative områder for offentligheden, men det er vores faste overbevisning, at dette ikke bør ske på bekostning af de områder, der er afgørende for bevarelsen af vores lokale biodiversitet. Vi opfordrer til en omhyggelig genovervejelse af stiprojektet med fuld hensyntagen til de fremlagte bekymringer og forskningsresultater.

Dokumentation for negative konsekvenser for biodiversiteten

I undersøgelser og rapporter fra forskellige kilder, herunder Miljøstyrelsen og Danmarks Naturfredningsforening, fremgår det, at øget adgang for offentligheden til sårbare habitater kan have negative konsekvenser for biodiversiteten.

Miljøstyrelsen påpeger, at biodiversiteten er under pres, og en af de primære årsager er arealanvendelsen, der ændrer sig på grund af faktorer som intensivning af landbruget, urbanisering og anlægsprojekter i naturen. Disse ændringer fører til tab af levesteder og gør de tilbageværende levesteder mere sårbare over for andre trusler, hvilket resulterer i en negativ påvirkning af biodiversiteten.

Københavns Universitet fremhæver i en rapport, at den danske natur og biodiversitet er under pres, primært på grund af intensiv udnyttelse af land, hvilket har negative konsekvenser for naturen. Rapporten understreger vigtigheden af at inddrage natur og miljø i økonomiske analyser og udvikle en samlet strategi for arealanvendelse.

Danmarks Naturfredningsforening påpeger også, at tabet af biodiversitet har stor betydning for vores samfund, da en mangfoldig natur er essentiel for økosystemernes funktion. De understreger, at forringelser af den biologiske mangfoldighed nu er så omfattende, at der er tale om en økologisk krise, der kan sammenlignes med klimakrisen.

Disse kilder indikerer klart, at øget adgang for offentligheden til sårbare habitater kan have en skadelig påvirkning på biodiversiteten, både direkte gennem forstyrrelse af habitatet og indirekte gennem ændringer i arealanvendelsen.

Kilder:

- Miljøstyrelsen
- Københavns Universitet
- Danmarks Naturfredningsforening

Svendborg kommune ønsker at styrke biodiversitet i byområder og åbent land

Svendborg Kommune har indarbejdet biodiversitet som en vigtig del af deres strategi og arbejde. Kommunen fokuserer på at styrke biodiversiteten i både byområder og i det åbne land. Blandt deres tiltag er:

- **Drift af grønne arealer med hensyn til biodiversitet:** Driften af kommunens grønne arealer er blevet giftfri siden 1996, hvilket understøtter en mere naturlig og biodivers flora og fauna.
- **Skånsom pleje af græsarealer:** I byområderne tilpasses græsklipningen således, at arealer, der ikke anvendes til ophold, får lov til at ligge uklippede. Dette fremmer væksten af vilde urter og tiltrækker insekter, fugle og flagermus.
- **Bevarelse af dødt træ:** Træer, der fældes i byområder, får ofte lov at blive liggende for at nedbrydes naturligt, hvilket gavner svampe og insekter.
- **Initiativer i det åbne land:** Der lægges vægt på skånsom drift af rabatter og vejkanter, hvor der eksempelvis spredes blomsterfrø i stedet for græsfrø. Dette tiltag er med til at styrke vilde plantearter og biodiversiteten generelt.
- **Samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening:** Kommunen har i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening startet et initiativ for at skabe flere artsrige vejkanter.
- **Mere biodiversitet i skovene:** Kommunens skovdrift er certificeret som bæredygtig, hvilket sikrer hensyn til skovens naturværdier og rekreative værdi.
- [Sammen om et VILDERE Danmark - Miljøstyrelsen \(mst.dk\)](#) Svendborg Kommune har deltaget i "Sammen om et VILDERE Danmark". Kommunen tilmeldte sig konkurrencen om at blive Danmarks vildeste kommune i 2021, og de deltog aktivt i kampagnen (kom på 4 pladsen). Svendborg Kommune har en ambition om at blive Danmarks vildeste kommune i 2024. Kommunen vil i de kommende år fortsætte med at gennemføre projekter for at fremme biodiversiteten.

Disse tiltag er en del af Svendborg Kommunes bredere strategi om at øge biodiversitet både på land, i vand og i byerne. Der lægges vægt på at pleje den eksisterende natur og give naturen mere plads i de fremtidige planer for kommunen.

Kilder:

- Svendborg Kommune. [rapport biodiversitet i svendborg kommune vers3.pdf caseno21-5178 31946-23.pdf](#)

Miljømæssig vurdering af de foreslåede sti-projekt

For at foretage en præliminær vurdering af et stiprojekt gennem særligt følsomme naturarealer, som Møllegårdens og Aagaardens arealer langs Stokkebækken, kræver det en række overvejelser i forhold til biodiversitet og miljøpåvirkning. Disse områder er klassificeret under §3, hvilket indebærer, at de har en høj beskyttelsesstatus i Danmark, og er vigtige for bevarelse af biodiversitet. Her er nogle overvejelser, der bør tages i betragtning:

- **Beskyttelsesstatus og lovgivning:** §3 arealer er beskyttede naturtyper i Danmark. Enhver ændring eller udvikling i disse områder kræver nøje overvejelser og ofte tilladelse fra relevante myndigheder. Det er vigtigt at vurdere, om stiprojektet overholder alle gældende miljøbeskyttelseslove.
- **Påvirkning på habitatet:** Disse områder tjener som levesteder for forskellige dyrearter. Stiprojektet skal vurderes i forhold til, hvordan det vil påvirke disse habitater, herunder risikoen for fragmentering af levesteder, forstyrrelse af dyrelivet og potentielle langsigtede miljøkonsekvenser.

- **Miljømæssige konsekvensvurderinger:** En detaljeret miljøkonsekvensvurdering (VVM) kan være nødvendig for at forstå de fulde effekter af stiprojektet på biodiversiteten og det naturlige miljø. Dette ville omfatte undersøgelser af flora, fauna, jordbund, vandkvalitet og andre relevante miljøfaktorer.
- **Alternative ruter eller løsninger:** Det kan være relevant at overveje alternative ruter for stien, der mindsker dens indvirkning på de følsomme områder. Dette kunne omfatte omveje eller brug af materialer og konstruktionsteknikker, der mindsker den miljømæssige fodaftryk.
- **Inklusion af lokale interessenter:** Inkludering af lokale interessenter, herunder lodsejere, miljøorganisationer og den lokale befolkning, er afgørende for at sikre, at alle perspektiver og bekymringer bliver hørt og taget i betragtning.
- **Langsigtet forvaltning og vedligeholdelse:** Der bør lægges en plan for langsigtet forvaltning og vedligeholdelse af stien for at sikre, at den fortsat er i harmoni med de omkringliggende naturområder.

I sidste ende vil en omfattende og detaljeret vurdering udført af miljøeksperter og relevante myndigheder være nødvendig for at afgøre, om stiprojektet er foreneligt med beskyttelsen af biodiversiteten og de miljømæssige værdier i disse områder.

Ud over de allerede fremsatte indsigelser mod det fremlagte stiprojekt, indsigelser med udgangspunkt i ønsket om bevarelse og beskyttelse af de naturmæssige værdier på vores ejendom som værende en del af Stokkebæk Ådal med det særlige plante, insekt og dyreliv som findes netop her, gøres i øvrigt opmærksom på følgende:

Vi forbeholder os ret til at rejse et erstatningsmæssigt krav overfor såvel Svendborg som Nyborg kommune samt personligt overfor den kreds af initiativtagere til dette projekt som gennem deres dispositioner, tilsagn og tilladelser, uden at tale med os, har disponeret på en måde og i en form der går imod beskyttelsen af såvel vore naboretlige og økonomiske interesser, som beskyttelsen af de uforstyrrede herlighedsværdier, der kendetegner vores ejendom før dette stiprojekt, mod vores vilje, interesser samt indflydelse er blevet drøftet og fremlagt som ide.

Vi henviser i den sammenhæng til tidligere taksations- samt nævnsafgørelse hvor tilsvarende erstatningssager eksempelvis er blevet behandlet med udgangspunkt i:

- Tab af Ejendoms/handelsværdi, værdiforringelse
- Tab af værdi jagt Tab af herlighedsværdier
- Tab af natur/dyreliv pga. uro
- Tab af arealanvendelse i umiddelbar nærhed til sti
- Gener og ulemper som følge af offentlig færdsel, støj uro mm.
- Markskade
- Omkostninger til etablering af beskyttende 6 rækkers læhegn eller trådhegn i minimum 180 cm højde
- Omkostninger til sagkyndig bistand

Som eksempel henvises til:

[MRF 2021.42 j.nr. 18-05549.pdf \(ku.dk\)](#) idet det dog bemærkes, at der i den aktuelle sag ikke er tale om en fredning men dog etablering af en sti i tilknytning til et fredet område med fredningsmæssige beskyttelseshensyn, ligesom der synes at kunne rejses berettiget tvivl omkring den overordnede begrundelse for ønsket om offentlig adgang til området i forhold til forventelige

Annette og Bjarne Aaby
Ågårdsvej 9
5874 Hesselager

gener, tab af værdier, områdets størrelse, beskyttelse af natur og interesser, naboretslige interessehensyn mm.

Vi ser frem til et fortsat samarbejde med kommunen og andre relevante parter for at finde en løsning, der respekterer både lokalsamfundets behov og den naturlige arv, vi alle har et ansvar for at beskytte.

Med venlig hilsen,
Annette og Bjarne Aaby
Ågårdsvej 9
5874 Hesselager
Tlf.: 40513078
Mail: bjarneaaby@hesselagermail.dk

Vedhæftet dokument:

- Indsigelse dateret 10. december 2023 til arbejdsgruppen vedr. Stiprojektet